

**PirKOTI-
Tulevaisuuden kotona asumista
tukevat palvelut iäkkäille Pirkanmaalla
Hankesuunnitelma 2021–2023**

Pirkanmaan liitto
29.10.2021

Sisällysluettelo

1	Hankkeen tarve.....	1
2	Kohderyhmä	1
3	Hankkeen tavoitteet	1
4	Toteutus.....	3
	4.1 Aikataulu.....	3
	4.2 Toimenpiteet.....	3
	4.2.1. Kotona asumista tukevat asiakaslähtöiset palvelut.....	3
	4.2.2. Riittävä ja osaava henkilöstö turvaa kotiin annettavien palvelujen laadun	5
	4.2.3. Palvelujen laatu varmistetaan järjestelmällisellä seurannalla	6
5	Tuotokset, tulokset ja vaikutukset	7
6	Hankkeen hallinnointi	7
	6.1 Hankkeen toimijat ja organisoituminen.....	7
	6.2 Hankkeen resurssit	8
	6.3 Viestintä.....	8
	6.4 Seuranta ja arviointi	8
	6.5 Riskit ja niihin varautuminen	9
	LIITE: Vertailutaulukko PirSOTE ja PiKOTI.doc	10

1 Hankkeen tarve

Pirkanmaa ikääntyy muun Suomen mukana, vaikka kuuluukin vertailuissa vielä väestönkasvun alueisiin. Pirkanmaan kunnissa 65 vuotta täyttäneiden osuus vaihtelee 15,6 % -33,7 % välillä. Väestöennusteen mukaan vuoteen 2040 mennessä osuus on eri kunnissa 21,6 % -41,4 % välillä. Kasvava palvelutarve ja henkilöstön saatavuuden merkittävä heikentyminen edellyttävät palveluiden kehittämistä. Lisäksi Terveiden ja hyvinvointilaitoksen arvioinnin mukaan Pirkanmaalla palveluvalikoimissa ja palveluiden saatavuudessa on merkittäviä eroja. Tavoitteena on tulevilla hyvinvointialueella asukkaiden yhdenvertaiset palvelut.

STM:n vuosina 2016–2018 rahoittaman Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa - (I&O) kärkihankkeen visiona oli ”Pirkanmaa - hyvä paikka ikääntyneille elää ja asua”. Hankkeessa selvitettiin laajalti tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla tuetaan Pirkanmaan ikääntyneen väestön kotona asumista sekä edistetään ikäihmisten terveyttä ja hyvinvointia. Hankkeen mukaisesti kotona asumista auttavat palvelut ja kotihoito ovat ensisijaisina, kun tarve säännöllisiin palveluihin alkaa. Kotihoito on kokonaisuus, joka sisältää monenlaista kuntoutusta, lääkärikonsultaatioita, kotiin saatavia päivystysluonteisia 24/7 palveluita, kotisairaalan palveluita, kotiutusapua sekä omais- ja perhehoidon palveluita.

Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut -hankkeessa jatketaan I&O-hankkeen työtä. Pirkanmaan tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut hankkeella täydennetään myös vuonna 2020 aloitetun Tulevaisuuden sotekeskus hankkeen kansallisen sote-keskus hyötytavoitteiden toteuttamista: 1) saatavuus, oikea aikaisuus ja jatkuvuus, 2) ennaltaehkäisy ja terveyden edistäminen, 3) laatu ja vaikuttavuus, 4) monialaisuus ja yhteentoimivuus ja 5) kustannusten nousun hillintä. Lisäksi hanke tekee yhteistyötä Pirkanmaa KATI –PirKATI –hankkeen kanssa, missä on tarkoitus kehittää teknologian hyödyntämistä iäkkäiden ihmisten kotona asumisessa, kotihoidossa ja kotiin tuotavissa palveluissa.

2 Kohderyhmä

PirKOTI-hankkeen keskeisimpinä kohderyhminä ovat kotona asuvat ikäihmiset sekä >65-vuotiaat omaishoidon piirissä olevat asiakkaat ja heidän hoitajansa. Toisena kohderyhmänä on ikäihmisten palveluiden henkilöstö ja heidän esihenkilönsä. Hanke toteutetaan yhteistyössä alueen kuntien kanssa osallistaen sekä asiakkaita että kolmannen sektorin toimijoita.

Pirkanmaan 0,5 milj. väestöstä > 65-vuotiaiden osuus on 22,1 % (Tilastokeskus) ja heistä omaishoidettavia on noin 2650. Säännöllisen kotihoidon piirissä olevien ja omaishoidettavien osuus > 75-vuotiaista on alle valtakunnallisten suositusten.

3 Hankkeen tavoitteet

Pirkanmaan Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut -hankkeen tavoitteena on vahvistaa iäkkäiden henkilöiden palveluja tarjoamalla asiakkaan yksilölliset ja muuttuvat tarpeet huomioivat, ammattitaitoiset, oikea-aikaiset ja turvalliset palvelut ympäri vuorokauden.

1. Kotona asumista tukevat palvelut ovat asiakaslähtöisiä

- a. Monialainen toimintakyvyn arvio ja biopsykososiaalinen kotikuntoutuksen kokonaisuus on kiinteä osa ikäihmisten palvelukokonaisuutta.
- b. Omaishoitajien toimintakykyä tuetaan mm. digipalvelujen avulla

- c. Luodaan malli, jonka avulla asiakas saa 24/7 palvelut kotona asumisen tueksi
- d. Nivotaan terveydenhuollon palvelut osaksi ikäihmisten palvelukokonaisuutta
- e. Matalan kynnyksen palvelut liitetään sujuvaksi osaksi Pirkanmaan asiakas- ja palveluohjauksen mallia
- f. Luodaan toimintakäytännöt, joiden avulla hyvä laatu on ikäihmisten palvelujen keskiössä.

2. Asiakas saa oikeat palvelut oikeaan aikaan

Pirkanmaalainen ikäihmisten asiakasohjaus -malli on rakennettu kuntien yhteistyönä Ikä-neuvo-hankkeessa (I&O). Mallin edelleen kehittämistä jatketaan Ikäohjelman 2030 mukaisesti osana Tulevaisuuden sotekeskusohjelman PirSOTE-hanketta. Tämän hankkeen tuotos nivotaan osaksi sote-keskusten asiakas- ja palveluohjausta.

3. Riittävä ja osaava henkilöstö turvaa kotiin annettavien palvelujen laadun

- a. Luodaan käytänteet, joilla parannetaan ikäihmisten palveluiden asiantuntija- ja johtamistehtävien sisältöä ja vetovoimaisuutta. Lisätään muun muassa henkilöstön osamista edellisiin kohtiin sisältyvien toimintamallien toteuttamisessa.
- b. Luodaan toimintatapa, jolla määritellään ja varmistetaan kotihoidon henkilöstön vähimmäistarve, joka perustuu iäkkäille asiakkaille myönnettyjen palvelujen (tunteina) toteuttamiseen tarvittavaan välittömään asiakastyöhön käytettävissä olevana työaikana (tunteina).
- c. Kehitetään toimintamalli, jossa lisätään erilaisia alueellisia sijaisjärjestelyjä henkilöstön saatavuuden ja hyvinvoinnin varmistamiseksi.

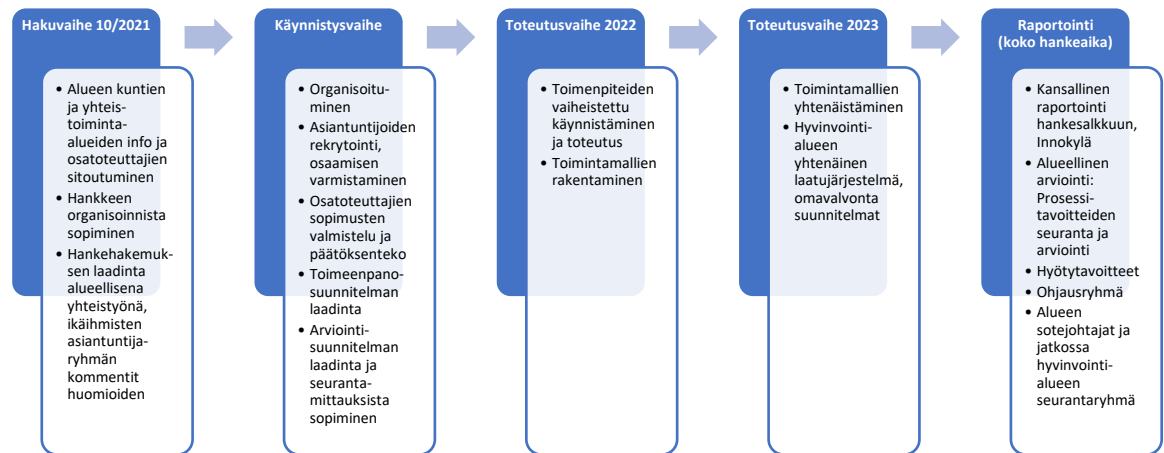
4. Palvelujen laatu varmistetaan järjestelmällisellä seurannalla

- a. Etsitään ja otetaan käyttöön hyvinvointialueella laadunvalvontaan laatujärjestelmä ikäihmisten palvelujen laadun varmistamiseksi
- b. Luodaan yhtenäiset omavalvontakäytänteet ikäihmisten kotiin annettaviin palveluihin.
- c. Tehostetaan InterRAI HC:n tietojen hyödyntämistä ikäihmisten palvelujen johtamisen, toiminnan ja yksittäisen asiakkaan palvelujen suunnittelussa.
- d. Liitetään asiakas- ja henkilöstökokemustieto osaksi asiakkaiden toimintakyvyn tietoa.

Tämän valtioavustushankkeen asiakokonaisuudet ovat linjassa voimassa olevan Pirkanmaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma vuosille 2020–2025 kanssa ja siinä on huomioitu osatoteuttavien kuntien erilaiset ikäihmisten toimintakykyä edistävät ohjelmat, kuten myös kansalliset sosiaalista ja taloudellisesti kestävää iäkkäiden palvelujen kokonaisuutta koskevat suositukset.

4 Toteutus

4.1 Aikataulu

Kuva 1. Hankkeen aikataulu vuosille 2021–2023.

4.2 Toimenpiteet

4.2.1. Kotona asumista tukevat asiakaslähtöiset palvelut

Pirkanmaan Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut -hankkeen tavoitteena on vahvistaa iäkkäiden henkilöiden palveluja tarjoamalla asiakkaan yksilölliset ja muuttuvat tarpeet huomioivat, ammattitaitoiset, oikea-aikaiset ja turvalliset palvelut ympärivuorokauden. Palvelujen lähtökohtana on asiakkaan kohtaaminen luottamuksellisesti, asiakkaan vahvuudet ja toimintakyky huomioiden. Asiakkaiden ympärille ammattilaisista, läheisistä ja muista toimijoista koottu ”Minun tiimini” muuttuu palvelutarpeen mukaan ja saumattomasti yhteen toimivan tiimin rooli korostuu palvelutarpeen kasvaessa.

Monialainen toimintakyvyn arvio ja kotikuntoutus

Monialaisen toimintakyvyn arvioinnin ja kotikuntoutuksen kokonaisuutta kehitetään PirSOTE-hankkeessa Ikäihmisten palvelujen laatusuositusten 2020–2023 tavoitteiden mukaisesti. Pirkanmaan yhteiset toimintakyvyn arvion ja kotikuntoutuksen mallit nivotaan osaksi tässä hankkeessa kehitettävää 24/7 palvelukokonaisuutta. Iäkkäiden palveluissa hyödynnetään systemaattisesti RAI-mittaristoa toimintakyvyn arviointiin säännöllisesti sekä aina asiakkaan tilanteen muuttuessa. Tarvittaessa käytetään muita yhteisesti PirSOTE-hankkeessa sovittuja toimintakyvyn mittaristoja esim. kotikuntoutuksen osalta ja kuntoutusta tuetaan huomioiden biopsykososiaalinen näkökulma. Toimintakyvyn arvio sekä yksilöllinen hoito- ja palvelusuunnitelma toteutetaan itsemääräämisoikeutta kunnioittaen ja asiakasta osallistaen.

Omaishoitajien toimintakyvyn tukeminen

Kartoitetaan omaishoitajien omia tuen tarpeita palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Hankkeessa tullaan mallintamaan hyvinvointialueelle yhtenäinen käytäntö omaishoitajille toteutettavista terveystarkastuksista mm. COPE-indeksiä hyödyntäen sekä arvioidaan OmaOlon sähköi-

sen terveystarkastuksen soveltuvuutta tarkastuksiin. Tarpeen mukaan rakennetaan omaishoitajille toimintakykyä, hyvinvointia ja jaksamista tukeva palvelukokonaisuus yhteistyössä kolmannen sektorin ja omaishoitajan luonnollisen verkoston kanssa. Lisäksi mahdollistetaan osallistuminen kuntouttaviin toimintoihin toteuttamalla ne ensisijaisesti arkiympäristössä ja teknologisia menetelmiä käyttäen. Hyödynnetään I&O- ja PirKATI -hankkeissa saadut kokemukset omaishoitajien tukemisesta etäteknologian avulla.

Teknologian hyödyntäminen hankkeessa

Tulevaisuuden kotona asumista tukevien palvelujen hankkeessa tehdään tiiviistä yhteistyötä PirSOTE:n, PirKati:n, Pirkanmaan Sote-digi-alustan ja digitaalisen sote-keskus kokonaisuuksien kanssa. Hankkeessa rakennetaan yhdyspintaa ja otetaan käyttöön toisiaan tukevia teknologisia ratkaisuja edellä mainittujen toimijoiden kanssa. Hankkeen tavoitteena on käyttöön ottaa teknologisia ratkaisuja, jotka tukevat ikäihmisen nopeaa ja turvallista kotiuttamista ja kotona asumista. Rakennetaan teknologiaa hyödyntäviä toimintamalleja, jotka tukevat maakunnallisesti laadukasta ja tasavertaista sekä resurssitehokasta toimintaa ja lisäävät hyvinvointia Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen 2020–2023 tavoitteiden mukaisesti.

Kotona asumista tukevat 24/7 - palvelut osana ikäihmisten palvelujen kokonaisuutta

Varmistetaan ikäihmisten turvallinen kotona asuminen siten, että tukipalveluja on tarjolla kaikkina vuorokauden aikoina ja viikonpäivinä myös akuuttitilanteessa. Palvelut toteutetaan toimintakyky edellä. Kotona asumisen palveluja vahvistetaan kehittämällä kotona pärjäämistä tukevien 24/7 palvelujen rakennetta ja palvelumuotoja. Rakennetaan Pirkanmaan 24/7 palveluiden toimintamallit, tavoitteet, myöntämisperusteet ja tehtävät. Laajennetaan Pirkanmaan yhteisiä kotona asumista tukevia neuvonta- ja ohjauspalveluita ympärivuorokautiseksi sekä tuetaan turvallisuuden tunnetta järjestämällä etähoivan ratkaisuja arjen tueksi. Kehitetään 24/7 hoivan tueksi ammattilaisten konsultaatorakenteet sekä tiivistetään yhteistyötä sosiaalipäivystyksen ja ensihoidon kanssa sekä otetaan käyttöön koko hyvinvointialueelle kotiutuksen koordinaatiomalli. Hyödynnetään PirSOTE ja PirKATI – hankkeissa kehitettyjä toimintamalleja ja etähoivan kokeiluja. Poikkihallinnollisella yhteistyöllä hyvinvointialueen ja kunnan toimijoiden (esim. asunto- ja tekninen toimi, kaavoitus ja liikennesuunnittelu) sekä kuntien ikäihmisten välimuotoista asumista kehittävien hankkeiden (Ympäristöministeriö) avulla tuetaan ikääntyneiden kotona asumista.

Terveydenhuollon palvelut iäkkäiden kotona asumista tukemaan

Terveydenhuoltopalveluiden konsultointikanavia ja monialaisia toimintakäytänteitä kehitetään ikäihmisten palvelujen osalta. Kaikki syntyvät palvelupolut linkitetään osaksi PirSOTEssa kehitettävää Minun tiimiäni ja moniammatillisen toimintakyvyn arviota sekä yhteensovitetaan tässä hankkeessa oleviin kotiin annettaviin palveluihin ml. suun terveydenhuolto, päihde- ja mielenterveyspalvelut ja elintapaohjaus. Hankkeessa tullaan yhdenmukaistamaan hyvinvointialueella tarjottavia ikääntyneiden terveystarkastuksia (Omaolo) sekä kehittämään muistikoordinaattoreiden toimenkuvaa ja sijoittumista palvelurakenteessa. Apuvälinepalvelut Pirkanmaalla toteutetaan jo toimivan maakunnallisen apuvälinekeskuksen kautta. Palliatiivisen hoidon kehittämishankkeen toteutuessa erityistason palliatiivinen kotisairaalahoido nivotaan tukemaan 24/7 kotona annettavaa perustasoista palvelua mm. konsultaatioiden avulla.

Ikäihmisten hyvinvointitarjotin ja lähitorit

PirSOTEssa kehitetään asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallia, joka kytkee hyvinvointialueen palveluverkkoon tiiviimmin kuntien ja järjestöjen matalan kynnyksen sekä ennaltaehkäisevät palvelut Ikäihmisten palveluen laatusuositusten 2020–2023 tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi PirSOTEssa kehitetään monimuotoisia lähitoripalveluja ja elintapaohjauksen palvelutarjottimia, jotka linkittyvät kotona asumista tukeviin palveluihin. Tässä hankkeessa jalkautetaan hyvinvointia tukevat palvelut tiiviimmäksi osaksi ikääntyneiden asiakkaiden arkea vahvistamalla asiakas- ja palveluohjauksen työntekijöiden sekä kotihoitopalveluiden työntekijöiden ohjausosaamista ja luomalla yhdyspintoja teknologisia ja jalkautuneita palveluja hyödyntäen alueellisia malleja. Hyödynnetään jo olemassa olevaa lähitoriverkostoa, sekä yhteisökeskuksia tiivistäen hankkeiden ja yhdistystoimijoiden yhteistyötä. Asiakas- ja palveluohjauksessa hyödynnetään I&O-hankkeessa kehitettyä Pirkanmaan ikääntyneiden yhteensovitettu palvelukokonaisuus –mallia.

4.2.2. Riittävä ja osaava henkilöstö turvaa kotiin annettavien palvelujen laadun

Toimintalähtöinen työvuorosuunnittelu

Pirkanmaalla on v.2021 ympärivuorokautisessa laitoshoidossa pilotoitu pienimuotoisesti toimintalähtöistä työvuorosuunnittelua, jonka taustiedoksi toteutettiin henkilöstön osaamiskartoitus ja asiakasvirta-analyysi. Pilotointia jatketaan ja tarvittavia toimintamalleja kehitetään tulevaisuuden sotekeskushankkeessa v. 2022 aikana. Tässä hankkeessa laajennetaan toimintalähtöistä työvuorosuunnittelua kotona tapahtuvaan hoitoon koko Pirkanmaan alueella aiempia kokemuksia ja toimintamalleja hyödyntäen. Taustatiedoksi tuotetaan dataa, joka kuvaa välittömään asiakastyöhön tarvittavaa työaikaa, avun tarpeen laatua sekä sitä mihin ajankohtiin avun tarpeet ajoittuvat. Tavoitteena on näin määritellä ja varmistaa kotihoidon henkilöstön vähimmäistarve, kohdentaa henkilöstön työaika tarvelähtöisesti sekä varmistaa oikea osaaminen oikeaan aikaan ja paikkaan huomioiden asiakastyön ja toiminnan tarpeet. Tämä nostaa asiakastyön laatua ja lisää henkilöstön mahdollisuutta vaikuttaa asiantuntemuksellaan omaan työhönsä, mikä on myös työhyvinvointia ja työn vetovoimaisuutta edistävä tekijä.

Ikäihmisten palvelujen asiantuntija- ja johtamistehtäviin työkaluja

Toteutetaan esimiehille kyselytutkimus ja työajan seuranta, joiden tavoitteena on selvittää, mistä tehtävistä kotona hoitoa toteuttavien yksiköiden lähiesimiesten työpanos muodostuu ja mitä ovat koetut lisäkoulutustarpeet. Tulosten perusteella selvitetään mahdollisuuksia kehittää työnjakoa esimiesten ja avustavan henkilöstön välillä siten, että esimiehen työaika kohdentuisi mahdollisimman tehokkaasti keskeisiin johtamistehtäviin (henkilöstöhallinto, suunnitelmallinen toiminnan kehittäminen jne.). Esille nousseiden koulutustarpeiden pohjalta toteutetaan suunnitelmallisesti johtamisvalmennusta lähiesimiesten osaamisen vahvistamiseksi. Koulutuksen sisällöt suunnitellaan yhteistyössä Tulevaisuuden sotekeskushankkeen kanssa siten, että koulutusvastuut jaetaan tukemaan hankkeiden tavoitteita.

Luodaan keskitetysti, yhteistyössä henkilöstöhallinnon kanssa työhyvinvointia edistämään pe-rehdytyspaketit esimiehille (esimiestaidot, -tiedot ja -velvollisuudet) ja ammattilaisille (alaistie-dot, -taidot ja -velvollisuudet) sekä suunnitelmallinen toimintamalli niiden hyödyntämiseen. Sisältöaiheina mm. konsultaatiomallit, asiakaspolut ja niiden kriittiset saumakohdat esim. pal-velutuottajien välillä sekä palveluiden asiakasturvallinen toteuttaminen sisältäen omavalvon-nan. Sisältöjen suunnittelussa hyödynnetään meneillään olevien ”Vetovoimainen kotihoito”- ja ”Hyvä veto” -hankkeiden tietoa.

Pirkanmaalla laaditaan jo hyvinvointialueen henkilöstövoimavarojen tiedolla johtamisen toi-mintasuunnitelmaa, johon sisältyy mm. standardiraporttien määrittäminen sekä niiden saata-vuuden varmistaminen ja niiden perusteella syntyvän tiedon hyödyntäminen. Kotona tapahtu-vassa hoidossa käytettävää RAI-järjestelmää hyödynnetään tiedolla johtamiseen ohjelmistosta saatavien laatuanalyysien ja asiakasrakennetta kuvaavien raporttien avulla. Palveluiden myön-tämisperusteisiin on kirjattu Pirkanmaalla RAI-mittareita ja niiden toteutumista esihenkilöt voi-vat tarkastella eri aikajän-teillä. Näin turvataan ikäihmisten tasapuolinen palveluihin pääsy eri puolilla Pirkanmaata.

Tässä hankkeessa tehdään yhteistyötä ja varmistetaan, että henkilöstövoimavarojen tiedolla johtamisen kehittämisen tulokset tulevat mahdollisimman täysimääräisesti hyödynnetyiksi ko-tona tapahtuvan hoitotyön johtamisessa, asiakasohjauksessa ja asiantuntijatehtävissä.

Sijaisten saatavuuden parantaminen

Kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen uudelleen organisoitumisen ja henkilöstöhallinnon kanssa kotona tapahtuvaa hoitoa ja asiakasohjausta palveleva hyvinvointialueen yhteinen si-jaisresurssipooli, johon liittyville ammattilaisille tehdään aina myös osaamiskartoitus. Näin var-mistetaan osaavien ja paikalliset käytännöt tuntevien sijaisten saatavuus sekä toimintalähtöi-sen työvuorosuunnittelun mahdollistaminen myös tilanteissa, joissa tarvitaan sijaisten työpa-nosta.

Parannetaan palveluiden saatavuutta kehittämällä ammattilaisten työnjakoa. Selvitetään eri-tyisesti, olisiko mahdollista hyödyntää enenevästi hoiva-avustajien tai vastaavien ammattiryh-mien työpanosta avustavissa tehtävissä ja sen vaikutuksia mm. asiakasmaksuihin. Vahvistetaan yhteistyötä alueen oppilaitosten sekä rekrytoinnin kanssa huomioiden Ikäihmisten palveluje-laatusuosituksen 2020–2023 vaikuttavuustavoite työurien pidentämisen varmistamaan päte-vän henkilöstön saatavuutta.

4.2.3. Palvelujen laatu varmistetaan järjestelmällisellä seurannalla

Laadunhallinnan keskiössä on tiedon hyödyntäminen, palvelujen vaikuttavuus ja tiedolla johta-minen. Palvelujen laatu tullaan varmistamaan tarkoituksenmukaisella laatujärjestelmällä, jota hankkeen aikana selvitetään. Laatujärjestelmällä varmistetaan palvelutuotannon laadun jat-kuva seuranta ja kehittäminen. PirSOTE-hankkeessa hyvinvointialueelle kehitettävää asiakas-kokemuksellisuuden huomioimista ja seurantaa tullaan hyödyntämään tässä hankkeessa laa-dun seurannassa. Laatujärjestelmästä sekä omavalvonnasta saatavaa tietoa julkaistaan mm. palvelutuottajan kotisivulla ja hankkeessa vahvistetaan kerätyn tiedon saavutettavuutta.

Hankkeessa yhdenmukaistetaan hyvinvointialueella kotiin vietävien palvelujen omavalvontasuunnitelmien rakenne. Omavalvontasuunnitelmissa hyödynnetään käytettävissä olevia seuraintaindikaattoreita ja mittareita. Omavalvonnan toimivuutta ja palvelun laatua mitataan asiakaspalautteella ja onnistuneilla asiakaskokemuksilla. Tehostetaan mm. InterRAI:n ja HaiPro:n tietojen hyödyntämistä ikäihmisten palvelujen johtamisen, toiminnan ja yksittäisen asiakkaan palvelujen suunnittelussa.

Omavalvonnassa tunnistetaan riskejä aiheuttavat palvelutilanteet, ehkäistään niiden toteutuminen ja korjataan ilmenneet epäkohdat. Yhtenäiset ja ajantasaiset kirjaamiskäytänteet vahvistavat palvelun laatua ja luotettavuutta. Omavalvonnan keskiössä on asiakas- ja potilasturvallisuuden varmentaminen.

Pirkanmaan Komas-hankkeessa (Kohti maakunnallista sotea) valmisteltu valvonnan ja kehittämisen toimintakokonaisuus tukee kotiin vietävien palvelujen laadun kehittämistä sekä omavalvontasuunnitelmien yhtenäistämistä. Hanke linkittyy hyvinvointialueen strategiseen ja innovatiiviseen hankintasuunnitelmaan.

5 Tuotokset, tulokset ja vaikutukset

Hankkeen vaikuttavimpina tuloksina ja tuotoksina ovat: 1.) Kotona asumista tukevat palvelut ovat asiakaslähtöisiä, 2.) Riittävä ja osaava henkilöstö turvaa kotiin annettavien palvelujen yhdenvertaisuuden, laadun ja vaikuttavuuden ja 3) Palvelujen laatu varmistetaan järjestelmällisellä seurannalla ja arvioinnilla. Hanke tuottaa Pirkanmaan ikäihmisille laadukkaat, tasa-arvoiset ja tarpeen mukaiset ympärivuorokautiset palvelut kotiin asumisen tueksi. Kokonaisuutta johdetaan ja kehitetään tietoperustaisesti, erityisesti RAI-järjestelmää hyödyntäen. Valvonnassa hyödynnetään monipuolisesti omavalvonnasta ja laatujohtamista saatavaa tietoa, joiden tuella kehitetään toimintaa ja kohdennetaan henkilöstöresursseja tarvetta vastaavaksi.

6 Hankkeen hallinnointi

6.1 Hankkeen toimijat ja organisoituminen

Hankahallinnoijan, Pirkanmaan liiton lisäksi hankkeeseen osallistuu 14 järjestämisvastuussa olevaa kuntaa / yhteistoiminta-aluetta (osatoteuttajat): Akaa-Urjala, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Kangasala-Pälkäne, Kuhmoinen, Lempäälä, Mänttä-Vilppula-Juupajoki, Nokia, Parkano-Kihniö, Pirkkala-Vesilahti, Sastamala-Punkalaidun, Tampere-Orivesi, Valkeakoski, Ylöjärvi. Hankkeeseen osallistuvien kuntien yhteenlaskettu asukasluku on 97,9 % hyvinvointialueen väestöstä.

Hankkeen hallinnoijana on Pirkanmaan liitto, kunnes hanke siirtyy Pirkanmaan hyvinvointialueelle sosiaali- ja järjestämisvastuun siirtymisen myötä 1.1.2023.

Hankkeen etenemistä seuraa ohjausryhmä, joka muodostetaan alueen ikäihmisten palveluiden asiantuntijoista, hyvinvointialueen ikäihmisten palvelutuotannon suunnittelun työryhmän jäsenistä, sosiaalialan osaamiskeskuksen (Pikassos) edustajasta, kolmannen sektoriin edustajasta ja yliopiston edustajasta. Lisäksi hankkeen etenemisestä raportoidaan vuoden 2022 aikana alueen sotejohtajien kokoukselle ja vuoden 2023 uuden organisoitumisen mukaan sovitulle seurantar ryhmälle. Kuntalaisten osallisuuden varmistamiseksi kootaan asiakasraati, joiden edustajat

ovat laaja-alaisesti alueen kunnista ja lisäksi kehittämistä tehdään yhdessä kuntien ja jatkossa myös hyvinvointialueen vanhusneuvostojen kanssa.

6.2 Hankkeen resurssit

Hankkeella on osa-aikainen hankejohtaja, joka johtaa hanketta sekä varmistaa, että hankkeen osa-alueet etenevät täydentäen toisiaan. Pirkanmaan liittoon rekrytoidaan hankepäällikkö, suunnittelijat ja viestinnästä vastaava. Pirkanmaan liitolta hankitaan myös tarvittavat hallinnolliset palvelut.

Hankkeen toimeenpano toteutetaan vuoden 2022 aikana kuntiin (osatoteuttajat), jatkossa hyvinvointialueelle, palkattavien monialaisten kehittäjien toimesta. Vuoden 2022 aikana kehittäjät toimivat kuntien sotejohdon alaisina ja hyvinvointialueella uuden organisoinnin mukaisen johdon alaisuudessa. Kokonaisuudessa kehittämistä toteutetaan linjassa meneillään olevien ja tulevien muiden sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämishankkeiden kanssa.

6.3 Viestintä

Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut iäkkäille tukee omalta osaltaan Pirkanmaan hyvinvointialueen rakentumista viestinnän keinoin. Viestinnän tavoitteena on varmistaa, että tässä hankkeessa kehitettävistä uusista, sujuvimista ja saavutettavimmista, yhtenäisimmistä palveluista viestitään avoimesti, ajantasaisesti, vuorovaikutteisesti, monikanavaisesti ja tasapuolisesti. Pirkanmaan liitto hankkeen hallinnoijana tekee viestinnällistä yhteistyötä hankkeen tavoitteiden toteutumiseksi hyvinvointialueen, sairaanhoitopiirin ja kuntien viestinnän ammattilaisten kanssa. Hyvinvointialue, kunnat ja yhteistoiminta-alueet ja sairaanhoitopiiri vastaavat voimassa olevien lakien mukaisesti asiakas- ja potilasviestinnästä. Hankkeen viestintä toteutetaan Pirkanmaan liiton ylläpitämällä soteuudistus.pirkanmaa.fi-sivustoilla. Kunnat /yhteistoiminta-alueet viestivät omalta osaltaan hankkeen kautta tulevista muutoksista kunnan toiminnoissa.

Nettisivustojen lisäksi viestinnässä hyödynnetään sosiaalista mediaa, henkilöstöviestinnän alustoja (Howspace), Pirkanmaan viestintäverkostoa ja hyvinvointialueen kanavia. Lisäksi hankkeen tuloksista kerrotaan Pirkanmaan sotemuutoksen myötä syntyneessä järjestöfoorumissa ja henkilöstöfoorumissa.

6.4 Seuranta ja arviointi

Pirkanmaan liitto vastaa hankkeen seurannasta ja arvioinnista. Hankkeen seuranta ja arviointi toteutetaan kahdella tasolla: kansallisella ja alueellisella. Kansallisen tason arviointi toteutetaan valtionhallinnon Hankesalkku-palvelua käyttäen myöhemmin tarkentuvan kansallisen arviointiohjeistuksen mukaisesti. Hankkeen alueellinen arviointi toteutetaan kahdella tasolla:

1. ohjelman prosessitavoitteiden seuranta ja arviointi
2. ohjelman hyötytavoitteet

Hankkeen alueellisessa arvioinnissa seurataan toteutettuja kehittämistoimenpiteitä (prosessitavoitteita). Hyötytavoitteiden arviointi koostuu sekä kansallisista seurantamittareista (mm. palveluihin pääsy, välitön ja välillinen työaika, % osuus palveluiden saajista (> 75-vuotiaat),

joilla seurataan määrällistä muutosta palveluissa sekä alueellisesta arvioinnista, jolla seurataan hyötytavoitteiden toteutumista.

Pirkanmaan arviointisuunnitelma laaditaan kansallisen arviointiohjeistuksen valmistuttua ja rahoituspäätöksen varmistuttua toimeenpanosuunnitelmien laadinnan myötä. Arviointisuunnitelmassa hyödynnetään mm. Pirkanmaan ikäihmisten palvelujen suunnitelmaan kirjattuja mitareita.

6.5 Riskit ja niihin varautuminen

Riskin kuvaus	Seuraus, jos riski toteutuu	Toimenpiteet riskin poistamiseksi tai pienentämiseksi	Vastuutaho (ohjausryhmä, projektipäällikkö, hanketyöntekijä...)
Hankehenkilöstömuutokset, avainhenkilöriskit	Hankeosaaminen poistuu Hankkeen tyhjäkäynti, kun rekrytoidaan uutta henkilöä	Yhteinen työskentely, jatkuva tiedonvaihto, sovitut ja valvotut raportointikäytännöt	Projektipäällikkö vastaa raportointikäytäntöjen valvonnasta. Jokainen hanketyöntekijä vastaa osaltaan yhteistyön tekemisestä.
Hankkeiden päällekkäisyys	Eri hankkeissa kehitetään samoja asioita. Eri hankkeissa kehitetään keskenään ristiin riidassa olevia asioita.	Hankkeiden jatkuva vuoropuhelu ja tiedotus	Hankkeiden projektipäälliköt käytännön tasolla. STM hankkeiden rahoittajana
Osatoteuttajien hankeähky	Osatoteuttajat eivät sitoudu aidosti hankkeeseen. Tulokset jäävät saavuttamatta.	Riittävä resursointi hanketyöhön	Osatoteuttajat, hankkeen johto resursoijana
Hyvinvointialueen aloitus v. 2023	Hyvinvointialueella ei riitä normaalityöltä resursseja hanketyöhön	Resurssien riittävä ja oikein aikataulutettu turvaaminen Yhteistyö hyvinvointialueen valmistelun kanssa	Ohjausryhmä

LIITE: Vertailutaulukko PirSOTE ja PirKOTI.doc

Tavoitteet	PirSote-hanke	PirKOTI-hanke
Kotona asumista tukevat palvelut ovat asiakaslähtöisiä	- Vahvistetaan neuvonnan, ohjauksen ja peruspalveluiden saatavuutta ikäihmisten palveluissa - Varmistetaan 24/7 palveluiden saatavuus muille asiakasryhmille, kuten vammaisille henkilöille - Monialainen toimintakyvyn arvio ja biopsykososiaalinen kotikuntoutuksen kokonaisuus on kiinteä osa ikäihmisten palvelukokonaisuutta	- Omaishoitajien toimintakykyä tuetaan mm. digipalvelujen avulla - Luodaan malli, jonka avulla asiakas saa 24/7 palvelut kotona asumisen tueksi - Nivotaan terveydenhuollon palvelut osaksi ikäihmisten palvelukokonaisuutta - Matalan kynnyksen palvelut ovat osa kotona asumista tukevia palveluita ja vahvistetaan työntekijöiden tietoa palveluista - Luodaan toimintakäytännöt, joiden avulla hyvä laatu on ikäihmisten palvelujen keskiössä
Asiakas saa oikeat palvelut oikeaan aikaan	- Asiakas- ja palveluohjaus - Asiakassegmentointi - Monipalveluasiakkaan prosessi ja toimintamallit	Nivotaan hankkeeseen sote-keskusten asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalli
Riittävä ja osaava henkilöstö turvaa kotiin annettavien palvelujen laadun	- Palveluprosessien mallintaminen - Selkiytetään eri ammattilaisien toimenkuvia - Otetaan käyttöön systemaattisesti kotihoidossa digitaaliset palvelut, mm.etäkäynnit. - Käyttöön otetaan monialaisuuteen perustuva asiakkaan toimintakyvyn arvio, oikea ammattilainen oikeaan aikaan.	- Luodaan käytänteet, joilla parannetaan ikäihmisten palveluiden asiantuntija- ja johtamistehävien sisältöä ja vetovoimaisuutta. - Luodaan toimintatapa, jolla määritellään ja varmistetaan kotihoidon henkilöstön vähimmäistarve. - Kehitetään toimintamalli, jossa lisätään erilaisia alueellisia sijaisjärjestelyjä henkilöstön saatavuuden ja hyvinvoinnin varmistamiseksi.
Palvelujen laatu varmistetaan järjestelmällisellä seurannalla	- Asiakasosallisuuden vahvistaminen SOTE-keskuksissa - Yhteinen asiakassuunnitelma - Tehostetaan InterRAI HC:n tietojen hyödyntäminen muille asiakasryhmille, kuten vammaisille.	- Etsitään ja otetaan käyttöön hyvinvointialueella laadunvalvontaan laatujärjestelmä ikäihmisten palvelujen laadun varmistamiseksi - Luodaan yhtenäiset omavalvontakäytänteet ikäihmisten kotiin annettaviin palveluihin. - Tehostetaan InterRAI HC:n tietojen hyödyntämistä ikäihmisten palvelujen johtamisen, toiminnan ja yksittäisen asiakkaan palvelujen suunnittelussa. - Liitetään asiakas- ja henkilöstökokemustieto osaksi asiakkaiden toimintakyvyn tietoa